

Z činnosti denného stacionára

Jedenásteho marca sme sa všetci lúčili so zmiešanými pocitmi napriek tomu, že aktuálne dianie vo svete sme spoločne sledovali už niekoľko týždňov. Vedeli sme, že situácia je vážna. V období pred uzavretím denného stacionára boli zdieľanie nových informácií a diskusie o možných scenároch vývoja pandémie súčasťou našej rannej komunity. Aj rady a vzájomná psychická podpora tvorili pevný rámec týchto dní. Radili sme sa, aké lieky je potrebné doplniť do domácej lekárnice, aká bylina by bola prospešná, ako najlepšie posilniť imunitu.

Dni plynuli, situácia vo svete sa zhoršovala. Najprv sa koronavírus objavil v Čechách a o pár dní hlásilo prvé prípady aj Slovensko. Od týchto okamihov sme vedeli, že v priebehu niekoľkých dní sa ocitneme v situácii, ktorá bude pre všetkých ťažkou skúškou. Napriek tiesnivému pocitu z tušenia nadchádzajúcich udalostí sme sa navzájom uistovali, že to zvládneme. Najvýraznejší faktor, ktorý negatívnym spôsobom ovplyvňoval psychické prežívanie väčšiny z nás, bola chýbajúca perspektíva, svetielko na konci tunela. Pri lúčení sme ešte nemali predstavu, akým spôsobom budeme fungovať, či sa budeme môcť vídať a ako dlho bude trvať izolácia, preto nejednému z nás vypadli z očí slzičky. Dohodli sme sa na pravidelných telefonických rozhovoroch a po spoločnom obede sme sa rozlúčili.

O pár dní po uzavretí denného stacionára vyšiel od ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny odporúčaný postup pre poskytovateľov sociálnych služieb. Zariadenia, ktoré poskytovali sociálnu službu ambulantne, mali zmeniť formu na terénnu službu. V prvých dňoch to znamenalo nevyhnutnú pomoc klientom v ich domácom prostredí, napríklad pri zabezpečení nákupu a liekov, donáške obedov a podobne. Odporúčal sa pravidelný telefonický kontakt. Bolo to obdobie, v ktorom sa očakával najhorší možný scenár pribúdania prípadov COVID-19 a dobrovoľná izolácia bola odporúčaná všetkým Slovákom. Tieto chvíle boli ťažké aj pre niektorých našich klientov, hlavne pre tých, ktorí bývajú sami. Cítili sa veľmi osamelo, pretože aj ich vlastné rodiny ich chceli chrániť a vyhýbali sa priamym kontaktom s nimi. Zlepšenie počasia po Veľkej noci bolo pre všetkých veľmi prospešné. Konečne sme si mohli posediť na dvore, zdržať sa dlhšie v družnejšom rozhovore. Pomaly sme k posedeniam pridávali aj prechádzky a začali sme klientov aktivizovať drobnými úlohami. Klienti si navzájom telefonovali a podporovali sa.

Situácia na Slovensku sa od polovice mája začala ukazovať ako veľmi sľubná. Karanténne opatrenia zafungovali a konečne sme mali po dlhej dobe pocit, že svetielko na

konci tunela začína žiarit'. Začali sme sa stretávať v mini skupinkách a čakali sme na uvoľňovanie opatrení, ktoré krízový štáb konečne ohlásil na 3. júna.

Každý z nás pocítil úľavu z toho, že sa život aspoň trochu vracia do normálnych koľají. Keď sme sa v prvom týždni po otvorení denného stacionára stretli a rozprávali o vnútornom prežívaní počas izolácie, klienti opisovali svoje myšlienky, pocity a obavy, ktoré v tomto období zažívali. Z ich úst zazneli slová ako *osamelosť, izolácia, strata voľnosti, depresia, samota, stres, pokora, neistá budúcnosť, čo bude s rodinou – s mladými, narušenie zabehaného režimu, túžba po živote, ekonomická nestabilita, obavy z návratu pandémie*. Podľa ich slov im pri zvládaní tohto ťažkého obdobia pomáhala viera a modlitba, ako aj pomoc a podpora *sestričiek* z denného stacionára. Spoločnými silami sme to zvládli a tiež sme si uvedomili, že Denný stacionár Nemecká nie je len sociálnou službou pre prijímateľov a prácou pre zamestnancov, ale že toto slovné spojenie má v sebe aj iný rozmer, ktorý súvisí s pocitom spolupatričnosti. A toto poznanie nás hreje pri srdci.

Na záver by som chcela v mene všetkých venovať spomienku dvom úžasným osôbkam, ktoré rodinu nášho stacionára opustili počas tohto náročného obdobia. Všetkým klientom aj zamestnancom padlo veľmi ťažko, že sa s nimi po ich odchode nemohli dôstojne rozlúčiť. Pani Jozefínka a pani Alžbetka ostanú navždy v našich srdciach.

Renáta Liptaiová